

АДБИНА РОМЖИЦЬСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКЪ ШИ ЛИТЕРАЛЪ.

AVEILLE MOLDAVE

GAZETTE POLITIQUE ET LITTÉRAIRE.

ЕШІЙ.

Ашъзъментъла чел нобъ, кариле де дой анй о-
кармбеще пе Молдова, антемеаъзъ ш нобъ эпоха
де рѣндъала шн де статорничіе, шн спре а ам-
финца лѣкръла чел марец а реценераций нѣмѣлѣй,
са кѣмъ спре аштор кѣношнціле фолосітоаре
ши местешъгѣриле меніте а лѣцй лѣмниле шн а
черчета продѣктѣриле шнѣй пѣмѣнтъевропій май
пѣцин кѣноскѣт де кѣтале алтор цѣрй май де-
лѣртате.

Брмѣндъ шней всѣмнне фолосітоаре повѣцѣнрй
ши анѣсѣфлещій де симцирй вредниче де тоатъ
лаѣда, дѣлор дофторій зота шн чѣхакъ аѣ
алѣктѣнт ан Молдова, анн алѣцй дофторій шн
бѣрѣацй амѣвѣацй, о Гоціетате нѣмнѣтѣ але Ме-
днціней шн Исторій—Натѣрале, сѣнт
скѣтѣрѣѣ Бкс. С. Д. Пленнотент Генералъ дѣштѣнт
де Киселеф. Ачест Инститѣт, кариле дѣтор
есте а са ѣрѣире шней спеціале протекцій а Бкс.
Гале, свѣрѣъзъ эпоха амтемерій ла 29 Іуніе,
зѣда Д. Пленнотент а карѣдъ нѣме есте адѣнкъ
сѣпат ан иннмиле тѣмѣрор Молдо—Ромѣніор.

Гокопѣсѣла де кѣпнтеніе але Гоціетаций есте;
а ѣрма де апроапе анднтіріалор цѣннцей шн а
антератѣрй, а антемеѣ старѣ сѣнѣтъцй шн а
сѣ анѣлетннчй кѣ Исторія натѣрала ачестѣй пѣ-
мѣнт, дѣпѣ статѣтеле (Регѣліле) де каре анч
са алѣтѣрѣъзъ шн ѣкстракт.

Шн маренѣмар де Ипокимене шн Боерй вредничй
де лаѣдаъ, пентрѣ а лор дорннцѣ де а пѣтѣ
анпревнѣ лѣкра спре антемеерѣ шнѣй ашъзъ-
мѣнт патрйй атѣт де фолосітор, саѣ алѣтѣ-
рат кѣтрѣ Гоціетате сѣп нѣме де Мѣдѣларй о-
норарй сѣѣ чннститорй.

Дѣлор М. Логофѣт В. Стѣрѣза шн Ага Г.
Лѣамн, мѣдѣларй а Гоціетаций, аѣ Хѣрѣзѣнт пѣ
антрѣг ан сала чѣѣ фрѣмоасѣ анн каселе Д. Лѣтѣн

JASSY.

Les nouvelles institutions qui depuis deux
ans régissent la Moldavie, fondent une nouvelle
époque d'ordre et de stabilité, et pour consom-
mer la grande oeuvre de la régénération de ce peup-
le, elles appellent à leur secours les connois-
sances utiles et les arts propres à répandre les
lumières parmi les habitans et à exploiter les
produits d'un pays moins connu à l'Europe que
d'autres contrées éloignées.

Suivant une tendance aussi salutaire et gui-
dés par des sentimens dignes de tout éloge, MM.
les docteurs de Zotta et de Czihak, avec la
coopération des autres médecins et de plusieurs
personnes instruites, viennent de former en
Moldavie une société de Médecine et d'His-
toire naturelle, sous les auspices de S. E.
M. le Président Plénipotentiaire, l'aide de camp
général de Kisseleff. Cet établissement,
qui doit sa création à la protection spéciale de
Son Ex., célèbre l'époque de sa fondation le 29
Juin qui est le jour de nom de S. E., nom cher
aux coeurs de tous les Moldo-Valaques.

Le principal but de la société est : de suivre
pas à pas les progrès des sciences et de la littéra-
ture, d'améliorer l'état sanitaire et de s'occuper
de l'histoire naturelle du pays, suivant les Sta-
tuts dont l'extrait est ici annexé.

• Déjà un grand nombre de Boyards, re-
commandables par leur désir de contribuer aux
progrès d'un établissement aussi utile, viennent
d'y être agrégés comme membres honoraires.

MM. le g^d Logothète C. Stourdza et
Asaky, membres de cette Société, ont offert
gracieusement pour un an, le magnifique salon

Александръ Балш, спре а фи де Анкьпере абкръри-
лор Социетэций ши ынде сз афаз акъм ашхзат
а ей Кабинет сѣз Мѣзѣм, а кърба соле-
неля (кѣ сарваре) дескідере сѣ ва фаче Дѣмині-
ка винтоаре 4. Феврваріе, аѣпз каре апой Ан
тоатз Дѣминіка, ачест Мѣзѣм ва фи дескис
пентрѣ доиторій де ла 10. Диминіца пзи ла 2.
Аѣпз мѣзѣ—жѣ.

ТЪРЧИА.

Колонелъ Дѣхамел, рѣндѣит Генерал Консѣла
а Росій ла Египет, аѣ сосит ла Константинополи
де ла Одеса пези вас Росіан, ши аре скопос, фз-
рз прецет а мерце ла локъла рѣндѣриі сале.

Журналъ де Омирна дин 15 Декемврие зи-
че: кѣ Ан деопцие маре немблизмире есте де
ѣвверенітаба Египлѣнъ, пентрѣ кз арегзиторій аѣи
Мемеда-Али аѣ фзрѣт мѣлате аѣсприі ши кѣрѣжѣи.

Марина (пѣтерѣ де пе маре) Тѣрчѣска сз алкз-
тѣще астаз дин 4. васе де линіе, 11. фрегате,
15. корвете, финда тоате ачесте фортѣвине гати-
те ши афармате. Кѣ маре саргѣвница сѣ абкрѣсѣ
ла 12. шкеле спре а рѣмблци нѣлзрѣла васелор.

Ан Капиталиа Имперій домнѣзз акъм ѡ
деплинз линіе. Ексернциа (амбзцятѣра) трѣ-
пелор цѣнтѣще май алес а ѣвверанѣлѣи абаре
аминте, кзцива инстрѣкторій (амбзвзиторій ошениці)
сѣ аѣѣптз сз віе дин Франціа ши Италиа, ши
апой аре а сз пѣши ватрз шнож аѣволаціе (абарѣ
ла одесте) пе ла провинціи.

Ѣпзи кз есте скопос а сз фаче Ан Асіа Коло-
ній Милитаре (Осташ ашхзаци кѣ фамелин ши
абкрѣнд пѣмѣнтѣла) Ансѣ аѣпз ѣи палн деосѣ-
ѣнт де ачел ѣрмат Ан Еуропа.

Новитале де ла Александриа нѣ сѣнт ампякз-
тоаре пентрѣ линіѣ Египет аѣи, аѣсприіле сѣнт
аша де марі, Анкзт есте тѣмз нѣ кѣмба сз нас-
кз тѣлѣвѣрарі дин партѣ лкзѣиторилор, каріи пѣ-
нз акъм де ла аѣѣста сѣѣ аѣфрѣнат де кз-
трз симцитозоре пѣтере афармате.

Екс-деѣла (фостѣл Деі) де Аѣцир, кѣрѣла В.Краѣла
де Египет аѣ дат кое а сз ашхза ла Александриа,
аѣ сосит Ан аѣѣ политіе, Ансѣ ел пропѣне а-
фаче май наннте ѡ еѣлаѣіодсѣ кзлзиторіе ла Мека.

Мониторѣла отоман аѣциинцазз деспре скім-
ѣрматз Антрѣ команда четѣлѣлор Дар-
; пѣнз акъм а постѣла ачеста ера кѣспринс
мін-ага, аѣр финда кз есте а сз Антрѣ
те четѣлѣи аѣпз рѣгблнле ѣинциі аѣнѣнѣи
аѣѣста Ансѣмнѣтоаре Ансѣрѣннаре сѣѣ пѣс

la maison de Mr. l'Aga A. Balche pour servir de
local aux travaux de la société, dans ce salon
se trouve déjà établi le cabinet d'histoire na-
turelle, dont l'ouverture soleunelle sera faite di-
manche le $\frac{4}{6}$ février. Les amateurs pourroient
ensuite le visiter tous les dimanches depuis dix heu-
res du matin jusqu'à deux heures de l'après midi.

TURQUIE.

Les colonel Duhamel, nommé consul général
de Russie à Alexandrie, est arrivé à Constantinople
à bord d'un bâtiment russe, venant d'Odessa, et
se propose de partir immédiatement pour le lieu
de sa destination.

Le Journal de Smyrne, en date du 15, dit
que généralement l'on est mécontent de la sou-
veraineté égyptienne parceque des agens de
Méhmet-Ali se sont permis beaucoup de vexa-
tions et de cruautés. Le bruit court que touz
s'est calmé en Candie depuis l'arrivée des troupes
égyptiennes.

La marine turque est actuellement compo-
sée de 4 vaisseaux de ligne, 11 frégates, 15 cor-
vettes; tous ces bâtimens sont parfaitement
bien équipés. On travaille avec activité
sur 12 chantiers à augmenter le nombre des bâ-
timens de guerre.

Dans la capitale de l'empire il règne une
parfaite tranquillité. L'exercice des troupes fixe
particulièrement l'attention du souverain. On
attend plusieurs instructeurs de France et d'Ita-
lie, et on procédera alors dans les provinces à
un nouvel enrôlement. Il s'agit d'établir en Asie
des colonies militaires; mais d'une manière diffé-
rente de celles usitées en Europe.

Les nouvelles d'Alexandrie ne sont par ras-
surantes pour la tranquillité du pays. L'oppres-
sion du peuple est de nature à faire craindre
une réaction de la part des habitans qui n'avaient
été jusqu'à présent retenus que par une force
imposante de troupes.

L'ex-Bey d'Alger, auquel le V-Roi d'Egyp-
te avait donné l'autorisation de se fixer à Alex-
andrie, vient d'y arriver; mais il projette de
faire au préalable un pèlerinage à la Mecque.

Le Moniteur ottoman annonce un changement
dans le commandement des châteaux des Dar-
danelles. Jusqu'à présent c'est Emir Aga qui
occupe ce poste; mais comme on a l'intention
de fortifier ces châteaux d'après les règles de

асъпра Колонелъ Лѣи Хафѣ-Бей кариле азъ типъ-рнт шкарте де лнвцятъ асъпра Миністоръ шн Понтоаністоръ.

ГЕРМАНИЯ.

Лъзѣа англѣи нозъ Л. С. Принципъ Метернѣхъ азъ датъ ла Виена шн маре оспѣа дипломатическ ла кариле ера пофтит корпѣсѣа дипломатическ шн Министрѣи страннѣи соснцѣи пентрѣхъ трактарисириле конгресѣа. Ачѣ май маре парте де пленипотенцѣи азъ соснт, сѣ азъде лнцѣа къ Д. Ансѣлон, а Прусѣи Министрѣ азъ рѣмас ла Берлинъ Ампедекатъ Фінндъ де ш грѣе болѣа, шн къ лн локѣа сѣа ба сѣа вѣе шн алт дипломатъ Д. Алвенслебен (кариле азъ шн пѣрчес де ла Берлин). Овѣщѣска азъаре аминте фиреѣе цѣнтѣе акѣм асъпра ачелорѣи трактарисирѣи, кариле сѣнт пентрѣхъ Германия фѣарте интересанте, шн каре пентрѣхъ шн асемене къвѣнт азъ сѣа анѣа лндрѣорѣе асъпра политичѣи гнерале а Европѣи.

Контеле азъкесн-Пали, срѣа азъкесѣи де Берѣ азъ веннт ла Виена де ла Грац; сѣн къ воѣе а сѣа ашѣа лн статѣриле азъстриѣи.

Принципѣа Иосифъ Шварценбергъ азъ мѣрнт пѣмошнле сѣае лн Бохемѣа лн Бѣрѣа де 65 де аннѣи.

Шн енглѣзъ анѣме Цѣмс Омнд, трактарисѣе къ четатѣ Ханѣбургъ спре ашѣа акѣло оарекаре нѣа шн мѣшкѣаоре шнелте ампротѣва Фокѣа азъи. Ачѣсте сѣнт нѣе магазѣи сѣѣ мнѣи насѣа де апѣа, факѣте шна де ла алта лн депѣааре де 160 палме. Антре ела азъ азъ ашѣа нѣе цѣвѣи, каре ар аѣнѣе пѣла тоате пѣнтѣрилѣ. Ел нѣмеѣе ачѣсте пошѣа де фок. Ла пѣба каре сѣа черкат, апа азъ аѣнѣс ла ш лнвалѣме де 65 палме.

ИСПАНИЯ.

Газѣта Нациѣналѣа лнкрединѣа азъ: къ пѣкѣнаѣсѣа лнаннтѣ пѣтерннчлорѣи лнпрецѣаарѣи, крѣа са ар фи лнѣарчннат пѣ Маркнзѣа де Лас Амарилас де а алѣтѣи шноѣ Министѣе карѣ ар пѣтѣ а сѣа амфѣннѣа анн ДД. Мартнно, де ла Роза шн де прѣтенѣа сѣа Контеле Торѣно. Дѣкъ ачѣста сѣа адеверѣѣа апѣи нѣаѣа азънт ба сѣа грѣмеѣе лнтрѣннрѣе Корѣсѣлорѣи констѣнѣиѣналѣи.

Вореспѣндѣнцѣи партиѣларѣе вѣстѣск къ ла 9 Генарѣе сѣа рн лнѣмплат ла Мадрѣи ш револѣѣе лн каре контеле Парсан ар фи цѣкатъ шн рѣа лн сѣмнѣаоръ.

l'art, à cet effet le Colonel Hafès-Bey, qui a publié un traité sur les mines et les pontons, vient d'être nommé à cette importante charge.

ALLEMAGNE.

Le jour de l'an, S. A. le prince de Metternich a donné un grand diner diplomatique, auquel ont été invités le corps diplomatique et les ministres étrangers arrivés à Vienne pour assister aux conférences. La plupart des Plénipotentiaires s'y trouvent déjà; mais on apprend que M. Ancillon, plénipotentiaire prussien, est retenu à Berlin par une grave maladie, et qu'il sera remplacé par un autre diplomate M. d'Alvensleben, (qui a déjà quitté Berlin). On croit que les conférences commenceront vers la fin de Janvier. La curiosité générale se porte fort naturellement sur ces prochaines négociations, qui seront du plus grand intérêt pour l'Allemagne, et qui doivent sous ce rapport avoir de l'influence sur la politique générale de l'Europe.

Le comte Luchesi-Pali, époux de la Duchesse de Berry, est venu à Vienne il y a quelques jours de Graz: ou dit qu'il veut établir son domicile dans les Etats autrichiens.

Le prince Joseph de Schwartzenberg est mort dans ses terres de la Bohême, à l'âge de 65 ans.

Un Anglais, M. James Smith, traite avec la ville de Hambourg pour l'établissement d'appareils nouveaux et mobiles contre les incendies. Ils consistent en réservoirs, ou petits châteaux d'eau qui seraient établis à la distance de 160 pieds l'un de l'autre. On y adapterait des tuyaux qui atteindraient tout l'espace intermédiaire. Il appelle ces réservoirs des postes à feu. Il en a établi un comme échantillon. Dans l'expérience qui a été faite, l'eau jaillit à la hauteur de 55 pieds.

ESPAGNE.

Le National prétend que la reine, cédant à la force des circonstances, vient charger le marquis de Las Amarilas de la formation d'un nouveau ministère qui pourra être composé de M: M: Martino, de la Rosa et de son ami le comte Torene. Si cette nouvelle se confirme, elle equivaut à celle de la convocation des Cortès constiotionnels.

Les correspondances particulières annoncent une révolution, qui aurait eu lieu à Madrid le 9 Janvier, dans laquelle le comte Porsent a joué,

МАРЕ БРИТАНІА.

Ан деопше сѣ аде кѣ Министеріа Англій ас хотѣрит а тримете Ан Португаліа андестѣла оасте спре а кѣрма рязвока чел оморитор де карнае ачѣ царѣ сѣ стирпеше .

ГРЕЧІА.

Журналѣ де Смирна анкрединцазѣ кѣ ла Набпліа сѣ факѣт нож арестирѣи ан ърма алторі комплотѣри. Антре ачій анкшій сѣ афлаши ън Епископ карнае ар фі фоарте компроментѣит (кѣ препѣ), Колокотроніи ши алѣи партиниторі ърмѣзѣ а рязмѣне сѣпт арест.

ИТАЛІА.

Журналѣ а Доѣ - Січіліи спѣне кѣ мѣнтеле Везѣвѣ ърма ла I Декемврие арѣнкарѣ фокѣлѣи ши а материлор топите. Ла кратерѣла (Ханѣѣра) чел векіѣ сѣ дѣкснѣсе алте доѣ гѣри нож дин партѣ де Камалдѣле а тѣриѣлѣи Греко. Ріѣріле де лаѣѣ кѣриѣ ѣнѣла спре шѣсѣла де Ценѣ іар алѣла спре Боско три касѣ. Дѣтѣнарнае челе сѣп-пѣминтене анчѣтасѣ а май сѣна, ши дин ачѣла Вѣлкан сѣ сѣѣѣи сталп фоарте анмалт де фѣм авѣнд ла вѣрф форма ѣней чѣсперче, ши а кѣріа пѣлѣриѣи ан аѣр амфѣцощѣи ѣ фоарте кѣріолѣсѣ прѣвѣре.

Мѣнтеле де С. Бернард есте акѣма фоарте прѣмеѣдѣнѣос дин причина мѣлторі столѣкани де омѣт каре аменнѣцазѣ пе кѣлѣторіи.

Де кѣрѣнд сѣѣ снмѣнт ан толтѣ Италия оарекаре кѣтремѣр каре ансѣ наб аѣс нѣч о вѣтѣмаре.

Де ла Неаполи дин 21 Дек: сѣ анѣннѣцазѣ: кѣ сѣѣ анкѣрт ѣѣдѣката асѣпра комплотістѣнлор каріи воѣ сѣ оморѣ пе Врѣдѣ, амѣндѣи шѣфѣи Анчѣлотіи ши Росароліи ѣнѣла офіѣр, алѣла капорал дин регѣментѣла гѣврдіи, сѣѣ осѣндит ла мѣорте. Алѣи шѣпте сѣѣ ертат ансѣ рязмѣнд сѣп прѣвѣгерѣ Полнѣиѣи. Віѣѣа де 14 ас фѣст хотѣрнтѣ а сѣ амѣлани осѣндирѣѣ, дѣр Врѣдѣ аѣ ѣнневоит а ерта пе ачій доѣ осѣндѣнѣи.

АНЩІННЦАРЕ.

Мадемоазѣла Гіѣлѣр ши Сініѣре Вастіліѣи вор да лѣнѣи 29 Ген. ѣн марѣ Конѣерт инсѣтрѣментѣла ши вокал, ан сала Д. М. Хатман Теѣдор Балш.

GRANDE BRETAGNE.

On assure généralement que le ministère anglais vient de décider d'envoyer en Portugal une force suffisante pour mettre fin à la guerre d'extermination qui ravage ce pays.

GRÈCE.

Le journal de Smyrne assure que de nouvelles arrestations avaient eu lieu à Nauplie, par suite de la conspiration. Parmi les arrêtés se trouve un évêque qui est gravement compromis. Collocotroni et ses complices sont toujours en prison.

ITALIE.

D'après les détails donnés par le Journal des Deux-Siciles, le Vésuve continuait, le 4-er Décembre, à vomir der flammes et des matières liquéfiées. Deux bouches nouvelles s'étaient ouvertes au vieux cratère, du côté des Camaldules de la tour del Greco. Les courans de lave se dirigeaient, l'un vers la plaine des Genêts, et l'autre vers Bosco-Tre-Case. Les détonations souterraines avaient cependant cessé de retentir, et il s'échappait du volcan une très haute colonne de fumée formant champignon à son sommet, et dont les ondulations au gré du vent offraient un spectacle curieux.

Le Saint-Bernard est maintenant très dangereux, à cause de la grande quantité de neige qui y est tombée. Les avalanches menacent le voyageur.

On a éprouvé dernièrement, dans toute l'Italie, quelques secousses de tremblement de terre, mais elles n'ont causé aucun désastre.

Naples, 21 Décembre. — Le procès des conspirateurs qui ont voulu attenter à la vie du roi, vient de se terminer. Les deux chefs Ancelotti et Rossarol, le premier, lieutenant et le second caporal dans le premier régiment de la garde, ont été condamnés à la peine de mort. Sept autres ont été acquittés, mais placés sous la surveillance de la police. Le 14 était le jour fixé pour l'exécution, mais S. M. a daigné faire grâce de la vie aux deux coupables.

ANNONCE.

Madlle Guisler et Mr. Castiglio donneront lundi 29 janvier, un grand concert instrumental et vocal, dans le salon de Mr. le Hetman Théodore Balche.